

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਲਰ ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਰਤਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿ. ਅਤੇ ਏਨ. ਏਨ. ਆਰ.—ਪਟੀਸ਼ਨਰਜ਼

ਬਨਾਮ

ਸ਼ਰੁਤੀ ਗੁਪਤਾ—2012 ਦਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ

CRM ਨੰਬਰ M-26943

ਸਤੰਬਰ 3, 2012

ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1881 - S.138 - ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕਰੈਡਿਟ 'ਤੇ ਹੌਜ਼ਰੀ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਖਰੀਦੀਆਂ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਦੋ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕਰ ਦੁਆਰਾ ਚੈੱਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ - 'ਫੰਡ ਨਾਕਾਫੀ' ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਅਪਮਾਨਿਤ - ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਨੋਟਿਸ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਧੀਨ 138 ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1881 ਅਤੇ 420 ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ - ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 138 ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਐਕਟ, 138 ਅਧੀਨ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ, 1881 - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ - ਖਾਰਜ - ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ - ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਮਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ - ਚੈੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ - ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਬੇਨਾਮੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਵਾਪਸ ਲਏ ਗਏ - ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

(ਪਰਾ 11)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ

!

ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਅਨੇਕਚਰ P1) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਥਿਤ ਉਸਦੀ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਰੈਡਿਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੌਜ਼ਰੀ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ (ਦੋਸ਼ੀ) ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਕੋਤਕ ਚੈੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਰਬੈਂਕਰ ਪੰਜਾਬ

ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਉਗਰਾਹੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਲੁਧਿਆਣਾ। 27.3.2012 ਦੇ ਮੀਮੋ ਦੁਆਰਾ, "ਫੰਡ ਨਾਕਾਫੀ" ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਾਲੇ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਮਿਤੀ 19.4.2012 ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ,

ਅਵਿਨਾਸ ਚੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਗੌਰਵ ਗੁਪਤਾ ਰਾਹੀਂ, ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਕਤ ਬੇਨਾਮ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਕੀਲ। ਫਿਰ ਵੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 12)

ਅੱਗੋਂ, ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਅਜਿਹੇ

ਚ

ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੈੱਕ ਦੀ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ। ਐਨਐਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤੇਜ਼, ਲਾਭਕਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ

<i

ਦੋਸ਼ਬੱਧ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਡਿਫਾਲਟਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ. ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, "ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਸ਼ਬਦ, ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ, ਮਾਮੂਲੀ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਸਿੱਖੀ ਸੀਨੀਅਰ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਨਐਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ

ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਕੀਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪਰਾ 18)

HLTikka, ਸੁਮੀਤ ਗੋਇਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, /dr f/n?)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ !

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੂਲਰ, ਜੇ. (ਓਰਲ)

(1) ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ, ਅਰੰਭ ਵਿੱਚ, ਤਤਕਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਤਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਾਕੇਸ਼ ਬਾਂਸਲ ਦੁਆਰਾ, ਹੌਜ਼ਰੀ ਆਈਟਮਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਸ਼ਰੁਤੀ ਗੁਪਤਾ ਪਤਨੀ ਰੋਹਿਤ ਗੁਪਤਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਭਾਰਤੀ ਨਿਟਸ (ਸਬੋਪ "ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ") ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ, ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2011-12 ਦੌਰਾਨ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਿਯਮਤ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧੀਵਤ ਆਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੌਜ਼ਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਵਿਅਰਥ ਗਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ 29.12.2011 ਨੂੰ 122394 ਨੰਬਰ ਵਾਲੇ ਦੋ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸੀ। 12,40,000/- ਅਤੇ 122396 ਮਿਤੀ 29.1.2012 ਲਈ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ। 12,31,250/-, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ.ਐਨ.ਜੀ. ਵੈਸ਼ਿਆ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ, ਕੈਲਾਸ਼ ਬੁੱਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਰਾਹੀਂ ਉਗਰਾਹੀ ਲਈ ਸੰਕੋਤਕ ਚੈੱਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 27.3.2012 ਦੇ ਮੀਮੇ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਫੰਡ ਨਾਕਾਫੀ" ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 19.4.2012 ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਅਵਿਨਾਸ ਚੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਗੌਰਵ ਗੁਪਤਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 19.4.2012 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਬੇਨਾਮ ਚੈੱਕਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਰ ਵਿਅਰਥ ਗਿਆ।

(2) ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੁਕਤੇਦਾਰ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਕਦਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਨਆਈ ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 420 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਅੰਕਸ਼ਾ P1) ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ- ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ।

(3) ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਢਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਲਬ ਕੀਤਾ।

13.7.2012 (ਅਨੈਕਸਚਰ P2) ਦੇ ਸੰਮਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, NI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ

ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ

"ਅੱਜ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। CW- 1 ਦਾ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਬਕਾ. CI ਤੋਂ Ex.C13 ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਵੱਖਰੇ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਮੁਢਲੇ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਨੇ CW/ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਘਟਨਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਮਿੰਟ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਚੈੱਕ ਮੀਮੋ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ, ਡਾਕ ਰਸੀਦਾਂ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਹਨ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਧਾਰਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ। 2 (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋਣਾ) ਜੋ ਕਿ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਦਾ ਦਰਾਜ਼/ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਰਿਹਾ/ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਐਪੋਕਸ ਹੈਲਥ ਕੇਅਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਮੈਸਰਜ਼ ਅਲਕੋਮਿਸਟ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਮਿਟਿਡ (2009 ਦਾ CrI. Misc. ਨੰ. 14352, ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ: 18 ਅਗਸਤ, 2010) ਧਾਰਾ 202 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ PE ਦਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 50/-, ਆਰਸੀ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ 04.09.2012 ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਕਾਪੀ। ਜੇਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦਸਤੀ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(4) ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 482 ਕਰੋੜ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ 1) ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਆਰਡਰ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ 2) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਝ ਪਏ। ਪੀ.ਸੀ.

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(6) ਸਾਬਕਾ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਚੈੱਕ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ

ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਰਮਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟਿਡ ਅਤੇ ਏ. ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੈਨਸ਼ਨੇਰੀ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਿਡ (1), ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਖਾ ਦਫਤਰ ਵੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਉਥੇ) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(7) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਦਾ ਨੰਬਰ 313 ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ. 2011 ਦਾ MANo.7998 ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ "ਮੇਸਰਸ ਗਰਾਂਡਲੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਲਸ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਮੇਸਰਸ ਐਸ.ਐਸ. ਏਨਟਰਪਰਾਇਜਿਸ ਅਤੇ ਹੋਰ" ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਮਿਤੀ 18.7.2011 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ-ਫਰਮ (ਉਥੇ) ਨੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। "ਨਾਕਾਫੀ ਫੰਡ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਰਾਅ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਬੈਂਕਰ ਦੁਆਰਾ ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਵੀਡੀਓਮੇਮੋ ਮਿਤੀ 19.11.2010 ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ। ਹੇਥਲੇ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਫਰਮ ਨੂੰ NI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਹੀ ਪਤੇ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ AD ਪੋਸਟ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਜਿਸਟਰਡ ਏਡੀ ਨੋਟਿਸ 3 ਦਸੰਬਰ, 2010 ਨੂੰ "ਲਾਵਾਰਿਸ" ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ/ਦੋਸ਼ੀ ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੈੱਕ ਦੀ ਮੰਗੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। 138, ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 2. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸਮਰੱਥ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(1) (2009) 1 SCC 720 : AIR 2009 SC 1168

(8) ਅਜੀਬ-ਗਰੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਰਮਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰ ਏ. ਹੋਏ ਸਟੀਲਸ ਲਿਮਿਟਿਡ. ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਆਸਵੇਲਿਕਸ ਨੇਕਸੋ ਲਿਮਿਟਿਡ . (2) ਅਤੇ ਕੇ. ਭਾਸਕਰਨ ਬਨਾਮ ਸੰਕਰਨ ਵੈਧਿਆਨ ਬਾਲਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3), ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਕਮੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ

ਉਗਰਾਹੀ ਲਈ ਚੈੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਾ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(9) ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਲਈ, ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਗੋਆ ਬਲਾਸਟ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਚਿਕੋ ਉਰਸੁਲਾ ਡਿਸੂਜ਼ਾ (4) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ** ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। :-

"ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 138 ਅਤੇ 139 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਯੰਤਰਾਂ ਵਜੋਂ ਚੈੱਕਾਂ ਦਾ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੈੱਕ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਯੰਤਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੀਡੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਕਦਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਣਗਿਣਤ ਨੁਕਸਾਨ, ਸੱਟ ਅਤੇ ਅਸੁਵਿਧਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਝਟਕਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ, ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ

- (2) (2001) 3 SCC 609
 (3) (1999) 7 SCC 510
 (4) (2004) 2 SCC 235

ਨਕਦ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਬਦਲ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਅ ਲਬੋ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲਿਆ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੇਈਮਾਨ ਦਰਾਜ਼ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੇ ਅਸਲ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। "

(10) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹੁਣ ਛੋਟਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ? ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P1) ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

(11) ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

(12) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਅਨੋਕਚਰ

ਪੀ.ਐਲ.) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਥਿਤ ਉਸਦੀ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਰੈਡਿਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੌਜ਼ਰੀ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ (ਦੋਸ਼ੀ) ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਕਿੰਟਰ ਚੈੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਰਾਹੀਂ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 27.3.2012 ਦੇ ਮੀਮੋ ਦੁਆਰਾ, "ਫੰਡ ਨਾਕਾਫੀ" ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਾਲੇ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 19.4.2012 ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਵਕੀਲਾਂ ਅਵਿਨਾਸ ਚੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਗੌਰਵ ਗੁਪਤਾ ਰਾਹੀਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਉਕਤ ਬੇਨਾਮ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਜ਼ਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(13) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕੋਲ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਚੈੱਕ ਉਸ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ, ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਖਾਤੇ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਰਕਮ ਚੈੱਕ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਉਸ ਤੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਉਸ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਖਾਤਾ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(14) ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਚੈੱਕ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ; ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਧਾਰਕ ਚੈੱਕ ਦੇ ਨਿਯਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਚੈੱਕ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਚੈੱਕ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਰਕਮ ਦੀ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਬਾਰੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਚੈੱਕ ਦਾ ਦਰਾਜ਼ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੈੱਕ, ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ।

(15) ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਐਨਐਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਨੀਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ, **ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ** ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰੀ

ਕਾਰਨ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ।

(16) ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਅਰਥਪੂਰਨ ਪੜਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਪਗਡ ਚੈੱਕ ਬੈਂਕਰ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ, ਇਹ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਦੇ ਨਿਯਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੈੱਕ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਜੋਂ ਚੈੱਕ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਚੈੱਕ ਦਾ ਡਰਾਅਰ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

(17) ਭਾਵ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਆਦਿ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਣਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਰੀਆਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ", ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਰਥ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ।

(18) ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੈੱਕ ਦੀ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ **ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੇ ਟ੍ਰਿਸਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ** ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ। ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138, ਦੋਸ਼ਬੱਧ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ, ਡਿਫਾਲਟਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤੇਜ਼, ਲਾਭਦਾਇਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ. ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ, "ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ", ਸ਼ਬਦ ਮਾਮੂਲੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਨੁਕੀਲੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਕੀਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ

ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝ ਗਿਆ ਹੈ।

(19) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜੇ.ਸੀ.ਭਾਸਕਰਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138, ਧਾਰਾ 178(3), 177 ਅਤੇ 179 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ “ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਸ਼ੇਵਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਚੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪੰਜ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ, ਜੁਰਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ, ਹੋਏ ਸਨ: (1) ਚੈੱਕ ਦਾ ਡਰਾਇੰਗ; (ii) ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ; (iii) ਡਰਾਇਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਦੀ ਵਾਪਸੀ; (iv) ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚੈੱਕ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ; (v) ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡਰਾਵਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣਾ ਇੱਕ ਵਿਹਲਾ ਅਭਿਆਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਕਿ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(20) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੀਟੀਸ਼ਨਰ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਹੌਜ਼ਰੀ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਚੈੱਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ। ਉਸਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੀਟੀਸ਼ਨਰ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਪੀਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ "ਸਟ੍ਰਿਕਟੋ ਸੈਂਸੂ" ਦੀਆਂ ਵਿਪਰੀਤ ਦਲੀਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਜੇ.ਸੀ.ਭਾਸਕਰਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** "ਮੂਟਾਟਿਸ ਮਟੀਡਿਸ" ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਅਤੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਵਾਬ ਹੈ।

(21) ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮੰਨੀ-ਪ੍ਰਮੰਨੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਬੋਲਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਲਾਗੂ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ, ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਵੀ ਘਾਟ ਹੈ।

(22) ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ,

ਨੂੰ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 204 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। .ਪੀ.ਸੀ. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਿਰਣਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(23) ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ **ਯੂਪੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਮੋਹਨ ਮੀਕਿੰਸ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (5) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ**, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠਾਂ (ਪੈਰਾ 6) ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

"6. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ। ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ (5) (2000) 3 SCC 745 ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕਾਂਤੀ ਭਦਰਾ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, 2000(1) RCR(CrL) 407 : 2000(1) SCC 722 ਦੁਆਰਾ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

“ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਲਿਖ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੌਝ ਹੇਠ ਦੱਬੀਆਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟਾਂ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਾਧੂ ਕੰਮ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿਉਂ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਟਾਲਣਯੋਗ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ (sic) ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਉਪਾਅ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਲਿਖਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਗਤੀ ਹੋਰ ਹੌਲੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਕਈ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਹੋਰ ਪੜਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ, ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਨਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ, ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਲਿਖਣਾ ਕਾਫੀ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

(24) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ-ਉੱਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਢਲੇ, ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਮਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। .

(25) ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤਾ, ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤਾਕੀਦ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(26) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਖ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।

(27) ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹਦੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕੁਝ ਵੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ (ਅਨੇਕਚਰ P1), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧਤ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਖੰਡਨ।

ਜੇਐਸ ਮਹਿੰਦੀਰਤਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੋਬਾ